

Jeremia

Nycklar

1. Straffet

Återkommande i Jeremias bok är att Gud ska straffa sitt folk genom något som kallas ”fienden från norr”. Troligen syftar det på babylonierna, men i princip kan det avse även andra. Det fanns inte så många vägar att nå Juda på med en krigshär annat än från söder eller norr.

2. Förbundet

Det är lätt att se att förbundet spelar en stor roll i Jeremiaboken. Det är utifrån förbundet som profeten på Guds uppdrag kan framföra sina anklagelser mot folket. Och i löftesdelen av boken är förnyelsen av förbundet ett nyckellöfte.

3. Omvändelsen

Jeremia gisslar folket för framför allt två synder: deras tillbedjan av falska gudar och deras brott mot förbundets etiska regler. Mot dessa synder finns bara en bot, nämligen att folket omvänder sig till Herren och följer hans bud.

4. Hoppet

Trots den pessimistiska draget i mycket av vad profeten förkunnar finns ett tydligt uttalat hopp inför framtiden. Straffet/domen är inte Guds sista ord. Till och med de som är bortförda i fångenskap – och alltså bär domen – är bärare av hoppet; det är de som ska få återvända och bygga upp det nya landet.

5. Brottningen med Gud

Det är kanske ingen profetskildring i Gamla testamentet som är så personlig som den i Jeremiaboken. Här berättas om en profet som kämpar med sin kallelse, som brottas med sin Gud men som ändå inte ger upp.

Fakta

Författare: Jeremiaboken har troligen tillkommit med hjälp av profetens vän och medarbetare Baruk som tycks ha fungerat som ett slags privatsekreterare åt Jeremia. Mer exakt hur det har gått till är osäkert, men att han haft en nyckelroll är klart av boken.

Tid: Jeremia var verksam under en ganska lång tid före och efter Jerusalems fall år 587 före Kristus. Det var en turbulent tid i Judas historia, vilket med all tydlighet framgår av bokens innehåll. Boken bör ha sammanställts i ganska nära anslutning till profetens verksamhetstid.

Bakgrund: Situationen är alltså given. Det är tiden före och under den babyloniska fångenskapen för det judiska ledarskiktet, och mitt i denna omvälvande tid verkar profeten Jeremia. Han har uppgörelser med både Gud och människor. Inför Gud klagar han över sitt uppdrag; inför människor uttrycker han både att det som drabbar folket är rättmätigt och att det ändå inte är sista ordet från Gud.

Måndag

Läs Jer 1

Profeten får sin kallelse som ganska ung. Hur berättar profeten när han ser tillbaka? Vad säger det om den starka upplevelsen? Och vad är det han ska predika?

Hur har du upplevt kallelsen/kallelser från Herren? Fundera på sammanhang, vad som sades, vad som inte sades och så vidare. Om det var tillfälligheter som gjorde att det blev som det blev, vad innebär det?

Tisdag

Läs Jer 7

Detta kapitel innehåller det som brukar kallas Jeremias tempelpredikan och ett profetiskt budskap mot avgudadyrkan. Vad är det profeten angriper? Vad skulle han angripa i dag?

Vad innebär det att låta Gud var den sanne guden i allt?

Onsdag

Läs Jer 12, 15, 20

I dessa kapitel återfinns vad som brukar kallas Jeremias bekännelser. Vad är det profeten gör? Varför gör han det? Vad svarar Gud på hans klagomål?

Både här och i Psaltaren finns alltså klagoböner. Vilken roll spelar klagan i ditt liv som kristen? Hur uttrycker du den? Om du upplevt att Gud svarat, vad har han sagt?

Torsdag

Läs Jer 18

Detta kapitel tillhör de mest älskade i Jeremias bok. Vad kan det bero på? Vad är det Gud lovar sitt folk?

Läst på ett personligt plan, vad är det Gud vill med den som tror? Hur gör vi oss beredda att låta Gud "bearbeta" oss?

Fredag

Läs Jer 29

Detta kapitel innehåller Jeremias brev till de bortförda i Babylon. Vad är hans budskap? Hur tror du att det togs emot av dem det var adresserat till?

Läs brevet som om det vore sänt till dig. Vilken är din exil? Vad är det för budskap Herren vill förmedla till dig?

Lördag

Läs Jer 31

Detta långa kapitel innehåller dels konkreta löften till de bortförda i fångenskap, dels det mäktiga löftet om ett nytt eller ett förnyat förbund. Vad är det Herren lovar? Hur har detta gått i uppfyllelse enligt Nya testamentet?

Försök återigen att läsa löftet till israeliterna som ett personligt löfte till dig. Vad innebär det nya förbundet för dig som kristen?

Söndag

Läs Jer 45

I detta korta kapitel träder den annars ganska anonyme privatsekreteraren Baruk upp. Vad kan vara bakgrunden till det han säger? Vilket budskap är det han får genom Jeremia?

Vad kan detta lära dig om att stå i Herrens tjänst utan att vara den som syns och hörs mest?